

Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова
Факультет природничо-географічної освіти та екології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ

ЗП02

Галузь знань 24 Сфера обслуговування

Спеціальність 242 Туризм

Освітньо-професійна програма Туризм

Статус Нормативна дисципліна

Форма навчання Денна, заочна

Семестровий контроль екзамен

Курс 1
Семестр 2
ECTS 3
Годин 90

РОЗПОДІЛ ГОДИН:

Аудиторні години				Самостійна робота		Тижневе навантаження	
Лекції		Семінарські заняття				аудиторне	самостійна робота
денна форма	заочна форма	денна форма	заочна форма	денна форма	заочна форма		
14		14		62		2	3

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА:

	Лекції	Лабораторні
ПІБ	Подобєд Олена Андріївна	Подобєд Олена Андріївна
Посада	доцентка кафедри джерелознавства та спеціальних історичних дисциплін	доцентка кафедри джерелознавства та спеціальних історичних дисциплін
Вчене звання	доцентка	доцентка
Науковий ступінь	докторка історичних наук	докторка історичних наук
e-mail	o.a.podobyed@npu.edu.ua	o.a.podobyed@npu.edu.ua

МЕТА КУРСУ:

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у студентів державницького мислення, розуміння об'єктивного ходу і закономірностей суспільного розвитку, політичної культури; вироблення у студентів навичок роботи з джерелами і літературою, наукового дослідження проблеми, а також вміння чітко і переконливо викладати свої думки; виховання у студентів національної свідомості, почуття патріотизму, державницького підходу до аналізу суспільних проблем.

ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ТА КОМПЕТЕНТНОСТІ:

Результати навчання	Компетентності
<p><i>Знати:</i></p> <p>- предмет і об'єкт історії української державності; методологічні засади дослідження та вивчення історії української держави; періодизацію та основну джерельну базу історії української державності; закономірності і тенденції державницького процесу.</p> <p><i>Вміти:</i></p> <p>- аналізувати та порівнювати, встановлювати взаємний зв'язок між загальноєвропейським та українським процесами державотворення, виважено, аргументовано розглядати контраверсійні і суперечливі теми обстоювати власні погляди на ту чи іншу проблему.</p>	Аксіологічна, історична, евристична, комунікативна

<p><i>Знати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - основні етапи етногенезу українців та формування української нації; - історію зародження та основні етапи української державності. <p><i>Вміти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - демонструвати розуміння логіки історичного процесу, обґрунтовувати та структурувати знання з історії боротьби українського народу за власну державність, їх історичні норми, особливості функціонування з використанням відновленого понятійного апарату. 	<p>Аксіологічна, історична, евристична</p>
<p><i>Знати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - основні рушійні сили та історичні постаті, їх роль на різних етапах історичного розвитку української державності; - сучасні проблеми і перспективи розвитку української державності та входження України до світового співтовариства тощо. <p><i>Вміти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - відбирати і використовувати у процесі пошуку інформації з історії української державності різних видів історичних джерел, у тому числі текстових, візуальних, речових, усних артефактів, об'єктів навколишнього історичного середовища – музеїв, архівів, пам'яток історії, культури та архітектури, а також інформаційно-комп'ютерних технологій; - захищати історико-державницьку спадщину і сучасні здобутки українського народу в розбудові суверенної правової держави. 	<p>Історична, джерелознавча, громадянська</p>

ПЕРЕДУМОВИ ДО ВИВЧЕННЯ:

Навчальна дисципліна «Історія української державності» базується на знаннях таких предметів шкільної програми, як історія України, всесвітня історія, правознавство та є основою при вивченні у подальшому навчальних дисциплін «Українська культура», «Правознавство», «Політологія».

МЕТОДИ НАВЧАННЯ:

Під час викладання дисципліни «Історія української державності» викладач застосовує наступні методи навчання:

- словесні методи (лекція, пояснення, дискусія);
- наочні методи (ілюстрація, демонстрація мультимедійних презентацій);
- практичні методи;
- проблемно-пошукові методи.

У 2020-2021 н.р. в університеті здійснюється змішане навчання, а відповідно частина занять може відбуватися дистанційно через платформи GoogleMeet та Zoom, що дозволяє студентам оволодіти необхідним навчальним матеріалом, інтерактивно взаємодіяти з викладачем в процесі навчання, створює умови для соціалізації студентів.

Консультації з навчальної дисципліни можуть проводитися в день проведення лекцій і семінарських занять, за попередньою домовленістю або у визначений день (згідно з графіком консультацій, складеним на кафедрі).

СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА ПОБУДОВА КУРСУ:

Теми лекцій	Теми семінарських занять	Самостійна робота	Оцінювання
Змістовий модуль I. Історія української державності			
		Держава як історичне явище. Перші державні утворення на території України	Усне опитування. Модульна контрольна робота
Тема 1. Становлення і розвиток державності у східних слов'ян. Київська Русь та Галицько-Волинська держава (XIII – друга половина XIV ст.	Тема 1. Становлення і розвиток державності у східних слов'ян. Київська Русь та Галицько-Волинська держава (XIII – друга половина XIV ст.	Теорії походження державності у східних слов'ян.	

Тема 2. Литовсько-руська держава (друга половина XIV – XVI ст.)	Тема 2. Литовсько-руська держава (друга половина XIV – XVI ст.)	Магдебурзьке право і Україна
Тема 3. Запорозька Січ – зародок української державності (друга половина XVI – кінець XVIII ст.). Тема 4. Українська козацька держава (середина XVII – кінець XVIII ст.)	Тема 3. Запорозька Січ – зародок української державності (друга половина XVI – кінець XVIII ст.). Українська козацька держава (середина XVII – кінець XVIII ст.)	Козацьке право і судочинство
Тема 5. Втрата Україною незалежності і боротьба за її відновлення (XIX – початок XX ст.)	Тема 4. Втрата Україною незалежності і боротьба за її відновлення (XIX – початок XX ст.)	Суспільно-політичне життя в Україні після революції 1905 – 1907 рр.
Тема 6. Самовизначення України у 1917 р. і відродження її державності (1917 – 1921 рр.)	Тема 5. Самовизначення України у 1917 р. і відродження її державності (1917 – 1921 рр.)	Державотворчі ідеї Михайла Грушевського.
Тема 7. Радянська державність в Україні. Спроби відновлення незалежності.	Тема 6. Радянська державність в Україні. Спроби відновлення незалежності.	Західноукраїнські землі під владою Польщі, Чехословаччини та Румунії.
	Тема 7. Проголошення незалежності України та розбудова української держави на сучасному етапі	Проблема місцевого самоврядування: Україна і Європа.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

(семінарські заняття та самостійна робота)

T.1	T.2	T.3	T.4	T.5	T.6	T.7	T.8	T.9	МКР	Усього
5	5	5	5	5	5	5	5	5	15	60

СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЕКТС	ЗАГАЛЬНІ КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ СТУДЕНТІВ
90-100	A	Студент добре засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, виявляє розуміння історичних процесів, аргументовано висловлює свою думку, характеризує історичні явища і процеси, використовуючи різні джерела інформації, встановлює синхронність подій вітчизняної та всесвітньої історії, демонструє високий рівень засвоєння практичних умінь та навичок.
80-89	B	Студент засвоїв теоретичний матеріал і добре знає зміст навчальної дисципліни, може дати порівняльну характеристику історичних явищ, визначення поняттям, самостійно встановлює причинно-наслідкові зв'язки, встановлює синхронність подій у межах курсу, демонструє вміння і навички використання теоретичних знань для розв'язання практичних завдань, але припускається неточностей і помилок
70-79	C	Студент опанував теорію навчальної дисципліни, характеризує причинно-наслідкові зв'язки між історичними явищами у межах теми, встановлює синхронність подій у межах теми, демонструє вміння і навички використання теоретичних знань для розв'язання практичних завдань, але відповідає недостатньо аргументовано, логічно і послідовно, порівнює однорідні історичні події та явища,
65-69	D	Студент має посередні знання навчального матеріалу, самостійно відтворює фактичний матеріал теми, може дати стислу характеристику історичній постаті (за алгоритмом), встановити послідовність подій на основі знання їх дат, у цілому правильно вживає історичні терміни, але порушує логіку і послідовність відповіді, припускається суттєвих неточностей і помилок, слабо застосовує теоретичні знання при розв'язанні практичних завдань.
60-65	E	Студент має посередні знання навчального матеріалу, під час відповіді припускається суттєвих неточностей і помилок, плутає поняття, погано вміє застосовувати теоретичні знання при розв'язанні практичних завдань.
35-59	FX	Студент не опанував навчальний матеріал дисципліни, може кількома простими реченнями розповісти про історичну подію чи постать, впізнати історичну подію чи постать за описом, під час відповіді припускається суттєвих неточностей і помилок, не вміє застосовувати теоретичні знання при розв'язанні практичних завдань.
0-34	F	Студент не знає значну частину навчального матеріалу і має фрагментарні знання теоретичного матеріалу, називає декілька подій, дат, історичних постатей або історико-географічних об'єктів, не має практичних умінь і навичок розв'язання практичних завдань.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практик	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80-89	B	добре	
70-79	C		
65-69	D	задовільно	
60-64	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі екзамену, поточна успішність з дисципліни оцінюється від 0 до 60 балів включно, успішність підсумкової форми контролю оцінюється від 0 до 40 балів включно. Якщо студент протягом семестру набрав від 0 до 34 балів, він має можливість пройти повторне вивчення навчальної дисципліни відповідно до порядку, визначеного в університеті і перескласти підсумковий контроль на загальних підставах.

Оцінювання *поточної успішності* ґрунтується на застосуванні рейтингової системи оцінювання, яка передбачає:

1. Відповіді на семінарських заняттях – мах 5 балів за кожен семінар.
2. Модульна контрольна робота – мах 15 балів.

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

Відвідування лекцій та семінарських занять є обов'язковим. Студент повинен ретельно готуватися до семінарських занять: конспектувати відповіді на питання плану, виписувати визначення рекомендованих термінів і понять. Важливою є активна участь студентів в обговоренні питань теми як на лекційному, так і семінарському заняттях.

Пропущені заняття необхідно перескладати. Це можливо зробити як у дні консультацій викладача, графік яких представлений на кафедрі джерелознавства та спеціальних історичних дисциплін, так і за особистою домовленістю з викладачем. Під час дистанційного навчання відпрацювання пропущених занять проводиться онлайн за допомогою платформ Google Meet або Zoom.

ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ:

Основна:

1. Бойко О.Д. Історія України: Посібник. – К.: Академвидав, 2004. – 656 с.
2. Борисенко В.Й. Курс української історії: З найдавніших часів до ХХ століття: Навч. посібник для студ. вузів. – 2-е вид. – К.: Либідь, 1998. – 615 с.
3. Борисова О.В., Климов А.О. Історія української державності: підручник у 2-х т. – К.: Видавничий дім «Кондор», 2018 с.
4. Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної української нації ХІХ – ХХ століття. – К.: Генеза, 1996. – 360 с.
5. Іванов В.М. Історія держави і права України: Навчальний посібник. – К., 2007.
6. Історія держави і права України. Підручник. У 2-х т. / За ред. В.Я. Тація, А.Й. Рогожина, В.Д. Тангаренка. – К., 2003.
7. Історія державності України / За ред. О. М. Бандурки. – Харків, 2004.
8. Історія України: нове бачення: навч. посіб. / Під ред. В. А. Смолія. – 2-ге вид., доповов. й перероб. – К.: Альтернативи, 2000. – 463 с.
9. Малик Я., Вол Б., Чуприна В. Історія української державності. – Львів, 1995.
10. Новітня історія України (1900 – 2000 рр.): Підручник / А.Г. Слюсаренко, В.Г. Гусев, В.Г. Дрожжин та ін. – К.: Вища школа, 2000. – 663 с.
11. Салтовський О. Концепції української державності в історії вітчизняної політичної думки (від витоків до початку ХХ сторіччя). – К.: Вид. ПАРАПАН, 2002. – 396 с.

Джерела:

1. Акт проголошення незалежності України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://gska2.rada.gov.ua/site/postanova/akt_nz.htm
2. Винниченко В. Відродження нації: У 3-х т. – К., 1990.
3. Галицько-Волинський літопис. Дослідження. Текст. Коментар / За ред. М.Ф. Котляра. – К.: Наукова думка, 2002. – 400 с.
4. Декларація про державний суверенітет України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/55-12>
5. Історія держави і права України. Хрестоматія. – К. 1996.
6. Історія України: Хрестоматія / О. І. Путро (авт.-упоряд.). – К.: ДАКККіМ, 2002. – Ч. 2: ХІХ – поч. ХХ століття. – К.: ДАКККіМ, 2004 – 194 с.
7. Конституція України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
8. Літопис руський / Пер. з давньорус. Л.Є. Махновця; Відп. ред. О.В. Мишанич. – К.: Дніпро, 1989. – 591 с.
9. Україна в ХХ ст.: Збірник документів і матеріалів (1900 – 1939) / Упор. Слюсаренко А.Г., Буравчиков А.О., Миронець А.І. та ін. – К., 1997. – 148 с.
10. Українська Центральна Рада. Документи і матеріали. Т. 1. – К., 1996; Т. 2 – К., 1997.
11. Хрестоматія з історії держави і права України: у 2 т. / За ред. В.Д. Гончаренка. – К.: Ін Юре, 1997.
12. Хрестоматія з історії держави і права: навч. посібник / упоряд.: Чайковський А.С.(кер.) Копиленко О.Л., Кривоніс В.М. [та ін.]. – К.: Юрінком Інтер, 2003. – 656 с.

